

Özel Sektör ve Sivil Toplum Gözünden Türkiye-Rusya Ormancılık İlişkileri Değerlendirme Toplantısı

İsmail BELEN

Orman Yüksek Mühendisi

GÖNDER Yönetim Kurulu Başkanı/DOST Platformu
Başkanı

21 Şubat 2018

Toplantı Geçmiři

- Bu toplantı «**Özel Sektör ve Sivil Toplum Gözünden Türkiye-Rusya Ormancılık İlişkilerini Değerlendirme**» gayesi ile yapılmaktadır.
- Bunun öncesinde Ahmet Kahraman ve İsmail Belen, 14 Şubat 2018 Çarşamba günü Rusya Büyükelçilięini ziyaret ederek Ticaret Müşaviri/Temsilcisi Aydar Gaşigullin ve Elçilik Müsteşarı Igor Burmistrov ile görüşme yapmıştır.
- Daha öncesinde ise, İsmail Belen, 26 Ocak 2018 tarihinde Ankara Rusya Bilim ve Kültür Merkezini ziyaret etmiştir.
<http://www.gonder.org.tr/?p=6502>
- Bugünkü toplantı bu iki görüşmenin devamı olarak gerçekleşmektedir.

Katılımcı Profili

- Toplantıya Türkiye' nin ormancılık konusundaki en önemli sivil toplum kuruluşlarından olan;
  - Orta Anadolu Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçılar Birliği
  - Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Orman Ürünleri Meclisi
  - MDF ve Yonga Levha Sanayicileri Derneği
  - Türkiye Orman Ürünleri Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TORİD)
  - Ulusal Ahşap Birliği temsilcileri katılmaktadır.
- Ormancılık konusundaki yetkili sendika olan Öz Orman İş Sendikası konunun Türkiye'deki en yetkili muhataplarından. Ayrıca başta Rusya Federasyonu olmak üzere Orta Asya Ülkeleri ile son derece etkin ve yaygın ilişkileri bulunmaktadır.
- TOBB Orman Sektör Meclisi, TORİD, Öz Orman İş Sendikası, MDF ve Yonga Levha Sanayicileri Derneği aynı zamanda **DOST Platformu** Üyesidir.

DOST PLATFORMU BİRİNCİ ULUSLARARASI ÇALIŞTAYI FIRST INTERNATIONAL WORKSHOP OF PLANFOR

DOĞA VE ORMANCIKLIK SIVIL TOPLUM KURULUSLARI

DOST PLATFORMU
PLANFOR

www.dostplatformu.org

27 APRIL-1 MAY 2017

AKADAMIK VE UZMANLAR VE ROMANCIKLIK TOBB
TANIM
KIRATRESE
DOKU
ACCOMIALLIACHI

TURK BUNYAN
Parlamentolarlar Kesh

DKM

YONISA K. UZ LEVVA
SANKAYOLER DERNEGI

Rusya' nın Ormancılık Profili

- **Dünya ormanlarının %20'si Rusya Federasyonundadır.** Türkiye' nin yaklaşık olarak 22 milyon, Rusya' nın ise 885 milyon hektar ormanı vardır. Rusya' nın %45' i ormanlarla kaplıdır.
- Rusya Ormancılık sektörü ülkenin önemli bir gelir ve istihdam kaynağını oluşturmaktadır.
- Ormancılık sektörünün Gayri Safi Yurtiçi Hasılası'ndaki payı %1,19 iken, imalat sanayii üretimindeki payı %3,7'dir.
- Sektörün toplam ihracattaki payı ise %1,9'dur. (Anonim, 2012a; Poyker, 2013).

Rusya' nın Ormancılık Profili

- Rusya'nın 2013 yılı itibariyle yuvarlak odun üretimi 194 milyon m³tür.
- Rusya 2008 yılına kadar orman ürünlerini hammadde olarak ihraç etmekteydi. **Ancak 2007 yılında yuvarlak odun ihracatı için gümrük vergileri %6,5 iken, 2008 yılında bu oran %25'e çıkmıştır.**
- Hükümetin izlediği bu politika sonucunda Rusya yuvarlak odun ihracatındaki rekabet gücü zayıflamış ve 2006 yılında 51 milyon m³ olan yuvarlak odun ihracatı 2013 yılında 18,1 milyon m³ gerilemiştir.
- **2001-2013 döneminde Rusya'nın ihraç ettiği yuvarlak odun miktarında önemli bir düşüş söz konusu iken, kereste, kontrplak, kâğıt ve karton ihracatında ise kayda değer bir artış görülmemiştir.**

Rusya' nın Ormancılık Profili

- Bugün Çin, Rusya'nın en önemli yuvarlak odun ithalatçısıdır. 2013 yılında Çin'e yapılan toplam ağaç ürünleri ihracatı 2,2 milyar dolara ulaşmıştır. Bununla birlikte Rusya son yıllarda Asya-Pasifik pazarındaki liderlik konumunu Yeni Zelanda'ya kaptırmaktadır.
- **Rusya geniş bir orman varlığına sahip olmasına rağmen bu potansiyelini yeteri kadar değerlendirememektedir.**
- **Son yirmi yılda ormancılık sektörüne gereken önem verilmemiştir. Dolayısıyla günümüzde ormancılık sektörü yetersiz teknolojik altyapı, düşük verimlilik, yetersiz sermaye gibi birçok sorunlar ile karşı karşıyadır** (Zhemulin, 2011; Yaroshenko, 2015).
- Söz konusu sorunlar sektörün hem rekabet gücünü hem de gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Oysa orman ürünleri sanayisinin gelişmesi Rusya ekonomisine önemli katkılar sağlayacaktır.
- <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/bitlissos/article/download/5000109619/5000148278>

Rusya'daki Türk Yatırımları

- Türkiye önemli miktarda orman ürünleri ithalatı yapmaktadır. Başta Kastamonu Entegre olmak üzere birçok Türk firmasının Rusya'da yatırımı bulunmaktadır. 270 milyon Dolarlık bir yatırım olan Tataristan Alabuga SEZ Fabrikası bunlardan biridir. <http://www.kastamonuentegre.com.tr/tr/keas-haberler/69/kastamonu-entegre%E2%80%99den-tataristan%E2%80%99a-dev-yatirim>
- Türkiye'de orman yangınları ile mücadele kullanılan kiralık helikopterlerin önemli bir kısmı Rusya ve Ukrayna'dan gelmektedir. Ancak Orman Genel Müdürlüğü tarafından Skorsky firmasından satın alınan 26 helikopterin hizmete girmesi ile bu durum değişecektir.

Ormancılık Konusunda Türkiye-Rusya İkili İlişkileri

- Ormancılık konusunda Türkiye dünyanın en aktif ülkelerinden biridir. Nijer'den Amerika'ya kadar bir çok ülke ile «Ormancılık Konusunda İşbirliği Anlaşmaları» imzalanmış ve bunlar TBMM tarafından onaylanarak Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Kanun haline gelmiştir.
- Rusya Federasyonu ile böyle bir anlaşma bulunmamaktadır.
- 2012 yılında Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığınca hazırlanan “Ormancılık”, “Su” ve “Meteoroloji” alanlarında ikili işbirliği anlaşma metinlerini görüşmek amacıyla **28 Nisan 2014 tarihinde Moskova'** da Rusya Doğal Kaynaklar ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve Çevre Bakanlığı yetkilileri arasında bir toplantı gerçekleştirmiş olup, o tarihten bugüne dek herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir.

Ormancılık Konusunda Türkiye-Rusya İkili İlişkileri

- **31 Ağustos 2012** tarihinde Orman ve Su İşleri Bakanı Prof. Dr. Veysel EROĞLU, Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçisi Sayın [Vladimir IVANOSKI](#)'yı makamında kabul etmiştir.
- **12 Ekim 2016** tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen Türk-Rus 14. Dönem KEK Toplantısı sırasında Rus tarafının, "Rusya Federasyonu Su Kaynakları Kompleksini Geliştirme Merkezi ile Türk Tarafı arasında bir Mutabakat Zaptı'nın" imzalanması imkânının araştırılması önerisi Orman ve Su İşleri Bakanlığınca uygun görülmüş olup, bu çerçevede revize edilen söz konusu mutabakat zaptı niyet beyanına dönüştürülerek **16 Şubat 2017** tarihinde Dışişleri Bakanlığına iletilmiştir.
- KEK Toplantısı ile ilgili haberlere ve imzalanan mutabakat zaptına <https://www.haberler.com/turk-rus-hukümetler-arasi-kek-14-donem-toplantisi-8850450-haberi/> ve https://www.google.com.tr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwitzaj_p6fWAhXBSBQKHRIxA5gQFggTMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.deik.org.tr%2FContents%2FFileAction%2F5302&usg=AFQjCNE744LVuw54wrZY8x0aneeuB03lkQ adreslerinden ulaşılabilir.

Ortak Toplantılar

Bundan Sonra Neler Yapılabilir?

- Rusya Federasyonunun sahip olduđu ormanlar en az doğal gaz, petrol ve madenler kadar deđerli «doğal kaynaklardan» dır.
- Günüümüzde Rusya ile aynı enleme sahip Finlandiya, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkeler ormancılık sanayine büyük yatırımlar yapmaktadır.
- Küresel ısınma ile birlikte Rusya ormanları daha ulaşılabilir hale gelecektir. Yıllık artım daha fazla olacaktır.
- Bu ise daha fazla üretim imkanı ve zarureti getirecektir. Küresel ısınma ile birlikte Rusya ormanları orman yangınları ve böcekler başta olmak üzere bir çok zararlıya karşı daha hassas ve dayanıksız hale gelecektir. Yeterince bakım yapılmayan-üretim yapılmayan ormanların yaşama şansı kalmayacaktır.

Bundan Sonra Neler Yapılabilir?

- Türkiye'de çok ciddi bir sanayi kapasitesi bulunmakta ancak hammadde darlığı yaşanmaktadır. Ayrıca Türkiye ormanların bakımı, yangınlarla mücadele, kurak alanların ağaçlandırılması, orman emvali üretimi, odun dışı orman ürünlerinin kullanımı, ormancılık mevzuatı, kırsal altyapı, eğitim ve sivil toplum kuruluşları, uluslararası işbirliği gibi konularda ciddi bir potansiyele sahiptir.
- Türkiye ve Rusya ormancılık konusuna; doğal gaz, petrol, güvenlik gibi stratejik bir yaklaşımla bakmalıdır. Ormancılık konusu «domates»le kıyaslanmayacak kadar önemlidir.
- Türk firmaları başta danışmanlık olmak üzere, bir çok farklı konuda Rusya'da yatırım yapabilir.

Bundan Sonra Neler Yapılabilir?

- Bakanlıklar arası ikili işbirliği olabildiğince hızlı şekilde imzalanmalıdır. Ancak bu özel durumlara vurgu yapılmalıdır. KEK Toplantılarının ana gündem maddelerinden birisi olmalıdır.
- Sivil Toplum Kuruluşları arası işbirliği geliştirilmelidir. DOST Platformu bu çerçevede düzgün verebilir.
- Rus firmaları Türkiye’de Orman Genel Müdürlüğü ve diğer kurumlarca açılan araç (arazi aracı, telsiz, yangın yönetim sistemi, yazılım vb.) ihalelerine girebilir.
- 21 Şubat tarihinde yapılan bu toplantıda bir «Eylem Planı» hazırlığı yapılması düşünülebilir.

Teşekkür ederim